

TYÖSUOJELUOHJE, päivitetty 8/2022

Työturvallisuuslaki 738/2002, Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä [427/2021](#)

Henkilönsuojaimet

Henkilönsuojaimilla tarkoitetaan kaikkia työntekijän käyttämiä välineitä ja varusteita, jotka on suunniteltu suojaamaan häntä tapaturmalta tai sairastumisen vaaralta työssä. Näitä ovat esimerkiksi suojalasit, turvakengät, suojakäsineet, kypärät, kuulon- ja hengityksensuojaimet, putoamissuojaimet ja valjaat sekä suojaahalarit.

Työnantajan velvollisuudet

- Hankkia ja antaa työntekijän käyttöön vaatimustenmukaiset ja työhön tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet, **jollei** tapaturman tai sairastumisen vaaraa voida välttää tai riittävästi rajoittaa työhön tai työolosuhteisiin kohdistuvilla toimenpiteillä.
- Hankkia ja kustantaa silloin, kun ohjeen ensimmäisen kappaleen kriteerit täyttyvät.
 - Henkilönsuojaimet hankitaan myös sijaisille ja kesätyöntekijöille
 - Henkilönsuojainten hankinnan ja valinnan tulee perustua työpaikalla tehtävään vaarojen ja haittojen arviointiin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon työpaikan olosuhteet, työpaikalla esiintyvät haitta- ja vaaratekijät, työntekijän terveydentila sekä ergonomiavaatimukset.
 - Työsuojaohje: Työolojen arviointi ja kehittäminen
 - Henkilönsuojainten arviointityön apuna voi käyttää oheista [mallitaulukkoa](#)
 - Hankinnat tehdään Porin kaupungin hankintayksikön kilpailuttamista paikoista. Hankinnan ohjeet [intrassa](#).
- Varmistua siitä, että henkilönsuojaimet täyttävät todettujen vaarojen ja haittojen edellyttämät suojausominaisuudet.
- Varmistua, että suojaimet toimivat myös muiden suojainten kanssa (suojainten yhteensopivuus)
- Varmistua, että suojaimet ovat työntekijälle sopivat ottaen huomioon kunkin työntekijän yksilölliset ominaisuudet, jotka vaikuttavat suojainten käyttöön (esim. kasvojen muoto, silmälasit ja jalan malli sekä terveyteen liittyvät asiat, kuten esim. kumi- tai nikkeli-allergia).
- Perekäyttää ja opastaa työntekijät henkilönsuojainten käyttöön.
- Ohjeistaa käyttö ja huolto sekä tarkastaminen kirjallisesti.
 - Käyttöohjeesta selviää mm. suojaimen vaihtoväli sekä ohjeet käyttöön ja huoltoon.
 - Suojaimet tulee säilyttää puhtaasti.
- Valvoa, että työntekijät käyttävät henkilönsuojaimia ja puuttua välittömästi toimintaan, mikäli suojaimia ei käytetä tai muutoin toimitaan ohjeiden vastaisesti.
- Seurata henkilönsuojainten kuntoa ja hankkia tarvittaessa uusia tilalle. Myös työntekijöiden tulee seurata suojainten kuntoa ja ilmoittaa havaitsemistaan puutteista ja vioista esimiehelle.
 - Kuulosuojainten pehmeät osat kovettuvat, jolloin niiden suojausteho laskee
 - Sellaista kypärää ei saa käyttää, johon on tullut voimakas isku.
 - Kypärän kestoikänsä vaikuttaa mm. uv-säteily (auringonvalo), kemikaalit, happi sekä eri lämpötilat
 - Hengityksensuojaimen vaihtotarpeesta voi kertoa se, että hengitysilma alkaa maistua tai hengitysvastus voimistuu

Suojaintyyppejä

Säädökseen henkilönsuojaimista on kirjattu luettelo henkilönsuojaintyypeistä ja vaaroista, joilta niillä suojaudutaan ([427/2021](#))

Kypärä

- Kypärää käytetään aina, kun liikutaan tai tehdään työtä työmailla sekä paikoissa, joissa on vaara saada isku päähän.

Suojalasit

- Suojalaseja käytetään kaikissa niissä töissä, joissa vierasesineitä tai silmille haitallisia nesteitä tai aineita voi joutua silmiin kuten mm. piikkaus-, poraus-, hionta- ja tulitöissä.
- Silmiensuojainten mekaanisen iskun kestoiluokka on valittava riskin mukaan.
- Tarkassa työssä voi olla tarpeen hankkia vahvuuksilla olevat suojalasit (esim. hitsaus) = optisesti hiotut suojalasit.
 - Optisesti hiotut suojalasit työnantajan hankkimana ovat perustellut, mikäli työntekijä käyttää säännöllisesti silmä lääkäriin tai optikon hänelle määräämiä silmä laseja ja esimies työn riskienarvioinnin perusteella arvioi ne työn vaarojen ja haittojen ehkäisemiseksi tarpeelliseksi.
 - Optisesti hiotut suojalasit eivät kuulu keskitetyn hankinnan piiriin, vaan työntekijä voi esimiehensä luvalla sekä hänen antamallaan maksusitoumuksella ja laskutustiedoilla hankkia ne haluamastaan liikkeestä. Suojalasien tulee täyttää henkilösuojaimelle asetetut vaatimukset.

Kuulonsuojaimet

- Kuulonsuojaimia käytetään niissä töissä, joissa esiintyy iskumelua ja/tai melutaso ylittää 85dB (karkea nyrkkisääntö: kun keskustellessa joutuu korottamaan ääntä, melutaso on kuulonsuojainten käyttöä edellyttävällä tasolla).
- Kuulonsuojaimia käytetään mm. työkoneiden lähellä tai liikennealueella työskenneltäessä, poratessa, piikatessa, paineilmatöissä sekä tärytyksessä.

Hengityksensuojaimet

- Asianmukaisia hengityksensuojaimia käytetään niissä töissä, joissa esiintyy terveyden haittaa tai vaaraa aiheuttavia ilman epäpuhtauksia (mm. pöly, kaasut, kemikaalit).

Suoja- ja varoitusvaatetus

- Työmailla ja liikennealueella työskennellessä käytetään näkyvää suoja- ja varoitusvaatetusta.
- Viiltosuojattuja käsineitä käytetään aina, kun se työn luonne huomioiden on tarpeen (mm. pisto- ja viiltotapaturmien välttäminen)

Turvajalkineet ja liukuesteet

- Turvajalkineita käytetään aina, kun liikutaan tai tehdään työtä työmailla tai muissa paikoissa, joissa vaarojen arviointi sen osoittaa tarpeelliseksi.
- Mikäli normaalimitoitettut turvajalkineet eivät sovellu yksilöllisistä/terveydellisistä syistä, toimitaan seuraavasti:
 - Työntekijä käy työterveyshuollossa, jossa arvioidaan erityismitoitettujen turvajalkineiden tarve ja peruste. Mikäli em. on olemassa, työntekijälle annetaan työterveyshuollon suositus erityismitoitettujen turvajalkineiden hankintaan ja käyttöön. Työntekijä toimittaa suosituksen esimiehelleen, joka antaa maksusitoumuksen ja laskutustiedot hankintaa varten.
- Liukuesteet
 - Liukuesteiden käyttö on suositeltavaa liikuttaessa ulkona talviaikana. Kukin toimiala ratkaisee itse liukuesteiden hankinnan.
- **Putoamissuojaimet ja valjaat**
 - Putoamissuojaimet estävät putoamisen korkealta tai pysäyttävät sen turvallisesti. Putoamisvaarallisissa töissä käytetään aina putoamissuojaimia.
 - Putoamissuojaimet tulee tarkastaa säännöllisesti valmistajan ohjeiden mukaisesti.